

اصول فقه مظفر؛ حلقه مفقوده بین «معالم» و «کفایه»

علی‌الله‌بداشتی ضمن اشاره به فعالیت‌های علمی و آثار مرحوم محمدرضا مظفر، تصریح کرد: از جمله ویژگی‌های آثارش می‌توان به قلم روان او در ادبیات عرب اشاره کرد، به گونه‌ای که منطق مظفر جای منطق مرحوم سبزواری را گرفته است.

علی‌الله‌بداشتی ضمن اشاره به فعالیت‌های علمی و آثار مرحوم محمدرضا مظفر، تصریح کرد: از جمله ویژگی‌های آثارش می‌توان به قلم روان او در ادبیات عرب اشاره کرد، به گونه‌ای که منطق مظفر جای منطق مرحوم سبزواری را گرفته است.

محمد رضا مظفر

علی‌الله‌بداشتی، استاد گروه فلسفه و کلام اسلامی دانشگاه قم، در گفت‌وگو با خبرنگار ایکننا، به توضیح درباره شخصیت علامه محمدرضا مظفر، مجتهد عالم تشیع، پرداخت و اظهار کرد: مرحوم مظفر از عالمان و نویسندگان برجسته شیعه در قرن چهاردهم هجری است. او در سال ۱۳۲۲ قمری در نجف اشرف به دنیا آمد و در ۱۳۸۳ قمری دار دنیا را وداع گفت و تقریباً ۶۱ سال عمر کرد. محمدرضا مظفر مجتهد، فقیه، اصولی، متکلم و استاد فلسفه و منطق زمان خودش بود. او سه اثر برجسته در علم اصول و منطق و عقاید امامیه دارد که به نام «اصول» و «منطق مظفر» و «عقاید الامامیه» منتشر شده است. البته مجموع آثارش به ۲۷ اثر می‌رسد.

وی افزود: از جمله ویژگی‌های آثارش می‌توان به قلم روان او در ادبیات عرب اشاره کرد، به گونه‌ای که منطق مظفر جای منطق مرحوم سبزواری را گرفته است و امروزه در حوزه و دانشگاه به جای منطق منظومه، منطق مظفر تدریس می‌شود. اصول فقه او یا اصول فقه مظفر حلقه مفقوده بین کتاب «معالم» و «کفایه» تلقی می‌شود. همچنین کتاب‌های منطق و اصول او از کتاب‌های درسی حوزه‌ها و دانشگاه‌های ایران و عراق است و تاکنون بدیل نیافته و این دو کتاب به فارسی هم ترجمه شده است.

الله‌بداشتی به اساتید محمدرضا مظفر اشاره کرد و گفت: علامه مظفر در نجف اساتید برجسته‌ای داشت که از جمله آنها می‌توان به آیات عظام شیخ محمدحسن مظفر، سیدعلی قاضی طباطبایی و شیخ محمدحسین اصفهانی، میرزای نایینی و میرزا عبدالهادی شیرازی اشاره کرد. او از سه استاد بزرگ یعنی شیخ محمدحسین اصفهانی و شیخ محمدحسن مظفر و سید عبدالهادی شیرازی گواهی اجتهاد داشت. ایشان علامه بر علوم دینی دانش ریاضی را نیز فراگرفت. علامه مظفر مدرسی توانا در حوزه علمیه نجف بود. او مکاسب در فقه و رسائل در اصول و اسفار ملاصدرا در فلسفه را تدریس کرد و شاگردان بسیاری در دامان خودش پرورش داد؛ از جمله شیخ احمد وائلی، سیدعبدالهادی حکیم و حجت الاسلام محمدعلی تسخیری.

عضو هیئت علمی دانشگاه ادامه داد: مرحوم مظفر در عرصه فعالیت علمی و فرهنگی بسیار جدی بود و مدارس منتدی را بنیان نهاد که در هر سه مقطع تحصیلی فعالیت می‌کردند. مظفر در سال ۱۳۷۶ قمری دانشکده فقه نجف را تأسیس کرد و در سال ۱۳۷۷ قمری وزارت فرهنگ عراق این دانشکده را به رسمیت شناخت. در آنجا فقه امامیه و فقه تطبیقی، اصول و تفسیر و حدیث تدریس می‌شد. خودش هم در دانشکده به تدریس فلسفه اسلامی می‌پرداخت. او علاوه بر تدریس، مقدمه علمی زیبایی بر کتاب اسفار نوشت که در آن روش ملاصدرا را معرفی کرد. به روز کردن حوزه در محتوا و شیوه تدریس هم از اقدامات مهم اوست.

وی در پایان گفت: از نکات برجسته زندگی مظفر این است که از پیشگامان تقریب مذاهب اسلامی و اصلاح اجتماعی بود. محققان کتاب عقاید امامیه او را در همین راستا ارزیابی می‌کنند. مرحوم مظفر از اوضاع سیاسی زمان خود هم غافل نبود. او صهیونیسم را خطری بزرگ برای جامعه اسلامی می‌دانست و در حمایت از مردم فلسطین در مقابل اسرائیل و در حمایت از مردم الجزایر در مقابل استعمار فرانسه کوتاهی نکرد و از هیچ اقدامی فروگذار نکرد. او از اقدامات امام خمینی حتی قبل از سال ۴۲ حمایت کرد. مرحوم مظفر عمر بابرکتش را در مسیر علمی، فرهنگی و سیاسی صرف کرد و برای معرفی اسلام و مکتب تشیع در عصر خودش بی‌وقفه کوشید و در مقابل مکتب‌های انحرافی به ویژه مارکسیسم، که تازه در کشورهای اسلامی مطرح شده بود، بسیار تلاش کرد و پس از ۶۱ سال عمر بابرکت در سال ۱۳۸۳ قمری دار فانی را وداع گفت. امید است حوزه‌ها و دانشگاه‌های ما از آثار پربرکت او بهره‌وافر ببرند.